

Wykaz wybranych źródeł archiwalnych i literatury

Źródła archiwalne

Archiwum Państwowe w Katowicach, oddz. w Cieszynie

Národní archiv Praha

Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv

Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv Praha

Zemský archiv v Opavě

Wybór literatury

AL SAHEB, Jan – KRŮL, Martin: *Nepravdivé ozbrojené útvary na Moravě a ve Slezsku v raném novověku. Valaši a jejich podíl na obraně zemských hranic*. In: Urbanová, S. et al (eds.): *Valašsko: historie a kultura*. Ostrava 2014, s. 155–164.

BAKALA, Jaroslav: *Osídlení Frýdecka a Jablunkovska v období vrcholného feudalismu*. Kulturně historický místopis, sv. 3. Frýdek-Místek 1982.

BEDNÁŘ, Peter – KRŮL, Martin – POLÁKOVÁ, Zuzana – VOJTEČEK, Marek – BARTÍK, Martin: *Pevnostný systém Jablunkovského priesmyku*. Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku (AVaNS) v roku 2008. Nitra 2011, s. 46–47.

BRETHOLZ, Bertold: *Die Befestigungen und Vertheidigung des Jablunckauer Passes gegen Georg Rákóczy durch das hertzogthum Teschen in den Jahren 1642–1645*. Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, Jahrgang 5, Heft 1–4. Brünn 1901, s. 1–92.

D'ELVERT, Christian: *Die Einfälle der Türken, Tataren und Ungarn in Mähren und Oesterreichisch-Schlesien vom Jahre 1663–1709*. Zur Cultur-Geschichte Mährens und Oest.-Schlesiens. I. Theil. Schriften der historisch-statistischen Sektion der k. k. m. s. Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde. Band 15. Brünn 1866, s. 1–96.

DUNCKER, Karl von: *Oesterreichischer Erbfolge-Krieg 1740–1748*. Kriege unter der Regierung der Kaiserin – Königin Maria Theresia, Direction des k. und k. Kriegs-Archivs (= Geschichte der Kämpfe Oesterreichs.), II. Band. Wien 1896.

GALICZ, Jan: *Przetęcz Jabłonkowska i jej historyczne znaczenie*. Beskid Śląski 3, 1932, s. 23–31.

GAURA, Karel: *Jablunkovské šance*. Těšínsko 11, 1968, č. 1, s. 22–23.

HAVLÍČEK Bedřich (JBý – Bčk.): *Jablunkovské šance*. Těšínsko 17, 1974, č. 2, s. 8–9.

INDRA, Bohumír: *Stavba šanců v jablunkovském průsmyku v r. 1663*. Vlastivědné listy Severomoravského kraje 4, 1978, č. 2, s. 20–23.

KALUS, Jaromír – ŽÁČEK, Rudolf: *Twierdze i zespoły fortyfikacji na terenie Śląska czeskiego*. In: Božek, G. (ed.): *Zabytki architektury obronnej w województwie Śląskim*. Katowice 2002, s. 61–69.

KLAWITTER, Willy: *Geschichte der schlesischen Festungen in vorpreussischer Zeit* (= Die Darstellungen und Quellen zur schlesischen Geschichte Bd. 39). Breslau 1941.

KORBELÁŘOVÁ, Irena – ŽÁČEK, Rudolf: *Těšínsko – země Koruny české. Ducatus Tessinensis – terra Coronae Regni Bohemiae (K dějinám knížectví od počátku do 18. století)*. Český Těšín 2008.

KOUREL, Pavel – ŽÁČEK, Rudolf: *Drobná středověká opevnění v Pobeskydí a otázka jejich klasifikace*. Časopis Slezského muzea, série B vědy historické 35, 1986, č. 2, s. 97–138.

KÓNYA, Peter: *Medzi Viedňou a Istanbulom. Uhersko v ranom novoveku 1526–1790*. In: Kónya, P. (ed.): *Dejiny Uhorska (1000–1918)*. Prešov 2013, s. 182–478.

KRŮL, Martin: *Význam opevnění slezské hranice během uherských protihabsburských stavovských povstání*. In: Jagnešáková, M. – Ondřečka, Z. (eds.): *Kurucké vojny a ich odkaz v histórii, kultúre a umení / Kurucké války a jejich odkaz v historii, kultuře a umění*. Dolný Kubín – Český Těšín 2011, s. 79–92.

KRŮL, Martin: *Vodovod na Velké šanci v Mostech u Jablunkova*. Těšínsko 58, 2015, č. 2, s. 1–14.

- KRŮL, Martin: *Obrana horských přechodů na Moravu a do Uher na příkladu hradeckých a jablunkovských šancí*. *Archaeologia historica* 42, 2017, č. 2, s. 561–578.
- KRŮL, Martin: *Fortyfikacje górskie Przetęczy Jabłonkowskiej*. In: Przerwa, T. – Podruczny, G. (eds.): *Twierdza srebrnogórska IV. Wojna Siedmioletnia w Sudetach i nowożytne fortyfikacje górskie*. Wrocław 2013, s. 59–74.
- KRŮL, Martin: *Komunikační význam Jablunkovského průsmyku a jeho vliv na život obce*. In: Jež, R. – Pindur, D. (eds.): *Mosty u Jablunkova včera a dnes / Mosty koto Jablonkova wczoraj i dziś*. Český Těšín 2014, s. 69–80.
- KRŮL, Martin: *Příklad využití historických pramenů a prospekčních metod k poznání minulosti jablunkovských šancí*. In: Matoušek, V. – Sýkora, M. (eds.): *Válečné události 17.–19. století z interdisciplinární perspektivy*. Praha 2018, s. 235–251.
- KRŮL, Martin – SAHEB, Jan: *Instrukce pro tzv. vybrance z roku 1715. Příspěvek k vojenským dějinám Těšínska*. *Těšínsko* 58, 2015, č. 1, s. 73–88.
- KRŮL, Martin – NOVÁKOVÁ, Pavlína: *Jablunkovské šance*. Český Těšín 2005.
- KUPKA, Vladimír: *Obecný vývoj evropského pevnostního stavitelství v období od 16. do 19. století*. In: Kupka, V. – Čtverák, V. – Durdík, T. – Lutovský, M. – Stehlík, E: *Pevnosti a opevnění v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha 2002, s. 87–154.
- MACŮREK, Josef: *Valaši v západních Karpatech v 15.–18. století. K dějinám osídlení a hospodářsko-spoločenského vývoje jižního Těšínska, jihozápadního Polska, severozápadního Slovenska a východní Moravy*. Ostrava 1959.
- MAYWALD, Fritz: *Die Pässe der Westkarpathen unter besonderer Berücksichtigung der Passstrassen der Sandsteinzone*. Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der philosophischen Fakultät der Universität Leipzig. Teschen 1906.
- MEDUNA, Petr: *Morphology of field fortification of the 17th – 19th centuries. A contribution to surface research. Morfológia polních fortifikací 17.–19. století. Příspěvek k povrchovému průzkumu*. In: Smetánka, Z. – Žegklitz, J. (eds.): *Studies in postmedieval archaeology 1*. Praha 1990, s. 75–86.
- NARONOWICZ-NARÓŃSKI, Józef: *Budownictwo wojenne*. In: Nowak, T. – Nowakowa, J. (eds.): *Prace Komisji Wojskowo-historycznej Ministerstwa Obrony Narodowej*, ser. B, nr. 4, Warszawa 1957.
- NIEDOBA, Ludvík: *Jablunkovské šance*. VI. zpráva o činnosti Slezské muzejní společnosti v Orlové za rok 1932. Ostrava 1933, s. 3–9.
- MAJERČIKOVÁ, Danko: *Archeologické nálezy zo Starých a Malých šancí na Kysuciach*. In: Šance – Valy, spoločná história plná tajomstiev. Cadca 2012, s. 3–8.
- PARÁČOVÁ, Andrea: *Z uhorsko-sliezskych sporov o štátnu hranicu (na základe archívnych prameňov zo Štátného archívu Bytča)*. *Těšínsko* 55, 2012, č. 2, s. 1–11.
- POLOCZKOWA, Barbara: *Najważniejsza twierdza cieszyńska*. *Kalendarz Cieszyński* 1992, s. 37–45.
- POPIOŁEK, Franciszek: *Historia osadnictwa w Beskidzie Śląskim*. Katowice 1939.
- POPIOŁEK, Franciszek: *Szańce Jabłonkowskie i ich znaczenie w dziejach Śląska Cieszyńskiego*. *Zwrot*, 21. 10. 1951, s. 8.
- ŠMERDA, Milan: *Císař Josef II. na Těšínsku v roce 1766*. *Těšínsko* 48, 2005, č. 3, s. 1–7.
- UHLÍŘ, Dušan: *Epilog „českého“ Slezska v letech 1740–1763*. In: Zdeněk Jirásek (ed.): *Slezsko v dějinách českého státu*, sv. II. Opava 2012, s. 365–398.
- VOCHALA, Joža: *Slezští Chodové. Příspěvek k dějinám strážní služby slezských Valachů-Vybranců na jablunkovských šancích*. *Těšínský kalendář* 12, 1933, s. 190–191.
- VOJTEČEK, Marek: *Malé šance a Valy v Čiernom. Príspevek k poznaniu pevnostného systému Jablunkovského priesmyku*. *Archaeologia historica* 41, 2016, č. 2, s. 195–209.
- ZAHRADNÍK, Jaroslav: *Jablunkovské šance – bývalá největší pohraniční pevnost na slovenském pomezí*. *Moravskoslezský deník*, 24. 6. 1933.
- ŽÁČEK, Rudolf: *Zpráva o posádce na jablunkovských šancích v roce 1647*. *Těšínsko* 32, 1989, č. 4, s. 16.